

किशोर त्र्यंबक रानडे

काही माणसांचा विचार मनात आला तरी आपल्याला कस प्रसन्न वाटत. किशोर रानडे ही व्यक्ती देखील तशीच होती.देखणा चेहरा त्यावर असणारे प्रसन्न हास्य. कधीह त्याला विचारले की 'कसा आहेस?' की त्याचे हसूनच उत्तर येई, "अगदी मजेत आहे बघ." तस बघायला गेल तर आमच्या कुटुंबाची ओळख उण्यापु-या साठ वर्षांची असेल. किशोरचे वडील आणि आमचे सासारे कै. रामभाऊ फाटक यांची ओळख गाण्यामुळे झाली होती. अमेरिकेत ती जपली त्यांच्या मुलांनी. किशोरचा मोठा भाऊ मोहन यांची आमची ओळख १९७७ पासूनची. नंतर १९८४ मध्ये किशोर इकडे आला. १९८९ मध्ये मी लिहीलेल्या ' माझे माहेर पंढरी ' नाटकाला किशोरचे संगीत दिग्दर्शन होते तेव्हां आमची जवळून ओळख झाली.

व्यवसायाने तो अकाऊंटंट होता. न्यू जर्सी राज्याच्या Transit विभागात तो काम करीत असे. तेथे त्याने केलेले काम some audit guidelines आजही वापरल्या जातात हे मला आवर्जून सांगावेसे वाटते.तो त्याच्या व्यवसाईक क्षेत्रात ऊत्तम होताच पण त्याचे तन मन मात्र गाण्यातच रमलेले असे. अगदी लहानपणापासून घरी वडील,आजोबा, बहीण हे सर्व गात असत, त्यामुळे किशोरवर नकळतच गाण्याचे संस्कार होऊ लागले आणि गाण्याने त्याच्या मनाचा कब्जाच घेतला.शाळेत असल्यापासूनच सवाई गंधर्व

महोत्सव त्याने कधीच चुकवला नाही. त्याची आवड पेटी वादनाची होती. अमेरिकेतही ती आवड चालूच राहिली. अमेरिकेत येणा-या भारतीय कलावंतांना साथ देण्याची संधी किशोर कधी सोडत नसे. पं. फिरोज दस्तूर, पं. प्रभाकर कारेकर, आशा खाडीलकर अशा अनेकांना त्याने साथ दिली. हे करतांना स्वतः काही वेगळे करून दाखवण्याची त्याची उर्मी 'गीत एक बहरले' या कार्यक्रमांमार्गे होती. प्रख्यात संगीतकारांची गाणी घेऊन त्यांना किशोरने नव्या चाली लावल्या होत्या. त्याच्या पहिल्या प्रयोगाच्या वेळी किशोरच्या मनात असलेली धाकधुक प्रेक्षकांच्या प्रोत्साहाने अदृष्य झाली. त्यातूनच अभंग, भावगीते, लावण्या, लोकगीते असे विविध प्रकारचे संगीत किशोरने समर्थपणे रसिकांपर्यंत पोहोचवले. त्याने संगीत दिलेल्या चाली साधना सरगम, रविंद्र साठे, शौनक अभिषेकी अशा सारख्या नामवंत कलावंतांच्या आवाजात गायलेल्या गाण्यांच्या 'माझी गीते' 'चंद्र उदयीनी वेळ' या कॅसेट्स आणि 'हरी नाम वेळी' 'गण गवळण, लावणी' 'जागीये कृपानिधान' अशा अनेक सी. डीज्. उपलब्ध झाल्या आहेत. तसेच माझे माहेर पंढरी, सुंदरा यन्त्रागधे मरली, ज्ञानेश्वर ते सिनेश्वर, दिंडी, टूरटूर, माढवाचे लग्न, अशा प्रकारचे त्याने केलेले संगीत नियोजनही वाखाणण्यासारखे आहे.

२००५ मध्ये किशोरने 'क्षण' या यसाठी चित्रपटाचे संगीत दिग्दर्शन केले. त्यामध्ये गाण्यांना चाली देताना किशोरची शास्त्रीय संगीताची जाण निश्चितच उपयोगी पडली असावी. पण सुगम संगीत वेगळे आणि रागसंगीत वेगळे असे स्पष्ट करायला तो विसरला नाही.

किशोरच्या संगीत दिग्दर्शनाचे प्रवास वर्णन करताना किशोर म्हणाला की त्याच्या मोठ्या भावाचे - मोहनचे - त्याला खूप प्रोत्साहन मिळाले. तसेच अमेरिकेतील अशोक कायेरकर, विवेक खाडीलकर, याधव शाटकी सारख्या जाणत्या कलावंतांची ओळख आणि मदत, संगीती नेरुरकर, संयोग पेंढारकर, किरण जोगळेकरां सारखे गुणी कलावंत मित्र म्हणून लागले. त्यांच्याबरोबर

किशोरने खूपच सुंदर संगीत केले. तो म्हणाला 'आपले अनेक मराठी लोक विज्ञान, गणित, संशोधन,कंप्युटर, अशा क्षेत्रात भरीव कामगिरी करीत आहेत. सुगम संगीताच्या क्षेत्रात लोकांनी माझे नाव आठवले तर मला खूप आनंद होईल.' आणि खरच आहे ते. 'क्षण' या मराठी चित्रपटाला संगीत देणारे हे पहिले अनिवासी भारतीय (NRI) आहेत. बृहन् महाराष्ट्र मंडळाच्या २००५ मधील अटलांटा येथील अधिवेशनात त्याला संगीतातील या कामगिरीबद्दल Award of Excellence देण्यात आले.

असा सदा गाण्याच्या धुंदीतच असण्या-या किशोरला फुटबॉल, व्हॉलीबॉल आणि गोल्फ खेळात विलक्षण रस होता. त्याचा पुतण्या अमित आणि तो, ते मनापासून enjoy करीत असे.

अशा या आमच्या मित्राचे प्रदीर्घ आजाराने १० ऑगस्ट २०१० ला अकाली निधन झाले,वयाच्या केवळ ५५ व्या वर्षी, त्याने आम्हा सर्वांच्याच आयुष्यात एक पोकळी निर्माण झाली आहे. त्याची पत्नी स्नेहा, मुलगी ऋचा, मोठा भाऊ मोहन त्यांची पत्नी सौ. समिता, मोठी बहीण सौ. प्रतिभा भिडे आणि किशोरचे वृध्द माता-पिता श्री. नाना व सौ. मंगला रानडे असा मोठा परिवार एकटा झाला आहे. आम्ही सर्व मराठी मने त्यांच्या दुःखात साश्रु नयनांनी सहभागी आहोत.

Kishor, we will miss you!

सौ. मोनाली फाटक
हॅटफील्ड, पी.ए.